

עת"א (חיפה) 2034-07-24 - אנדריי סוויטין נ' מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

15 יולי 2024

עת"א 2034-07-24 סוויטין(אסיר) נ' שירות בתי הסוהר - מחלקת האסיר

עמ"ת 16759-07-24

בפני כב' הנשיא רון שפירא

העותר בעת"א

אנדריי סוויטין

2034-07-24/ העורר

ע"י ב"כ עו"ד מוטי לוי - סנגוריה ציבורית

בעמ"ת 16759-07-24

נגד

מדינת ישראל

המשיבה בעמ"ת

שירות בתי הסוהר - מחלקת האסיר

16759-07-24 המשיב

בעת"א 2034-07-24

פסק דין בעתירה החלטה בערעור המעצר

הרקע לעתירה ולערר וטענות הצדדים בתמצית:

בפני עתירת אסיר שהוגשה נגד החלטת שב"ס (להלן: "המשיב") (עת"א 2034-07-24) וכן ערר על החלטת בית משפט השלום (כב' השופט אחסאן חלבי) שניתנה ביום 7.7.24 במ"ת 14467-04-24, במסגרתן נדחתה בקשת העותר/עורר (להלן: "האסיר" או "העצור") להתיר לו להשתתף בחתונת אחותו ביום 18.07.24.

האסיר הינו בסטאטוס כפול של עצור עד תום ההליכים ושפוט פלילי: שפוט פלילי בתיק של בימ"ש השלום בעכו לתקופת מאסר בת 4 חודשים החל מיום 01.05.24 בגין הרשעתו בעבירת איומים והפעלת עונש מאסר מותנה; וכן מוחזק בסטאטוס עצור פלילי עד תום ההליכים בתיק של בימ"ש השלום בחיפה בגין כתב אישום המייחס לו עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, זיוף בנסיבות מחמירות וניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. ריצה בעבר מאסרים כאשר ממאסרו האחרון שוחרר כ-6 חודשים בלבד עובר למאסרו הנוכחי בשחרור מנהלי. מוגדר טעון הגנה. פרופיל אלמ"ב בבדיקה.

האסיר טוען כי אין סיבה שלא להיעתר לבקשתו. נטען כי ההשתתפות באירוע החתונה של אחותו חשובה מאוד עבור האסיר והאסיר צפוי לסיים בקרוב את המאסר הקצר. הבקשה למעצר עד תום ההליכים הייתה למעצר באיזוק אלקטרוני והמדינה עצמה סבורה כי אין צורך להחזיק את העצור במתקן כליאה. העבירות בתיק המעצר הן עבירות רכוש. בנסיבות אלה נטען כי יש מקום להוצאת

האסיר/העצור לחופשה מיוחדת בת מספר שעות לרגל חתונת אחותו. מדובר ביציאה נקודתית ואירוע החשוב לאסיר.

המשיב טוען כי בתאריך 11.07.24 נבחנה בקשת האסיר לצאת לחופשה מטעמים מיוחדים על ידי הגורם המוסמך ונקבע כי בהעדר החלטה המורה על שחרור זמני ממעצר בתיק בו הוא עצור לא ניתן לאשר בקשתו במסגרת הליך מנהלי לפי פקודת החופשות. כן נדחתה הבקשה לגופו של עניין בהתאם לעמדת גורמי הטיפול, גורמי המודיעין ומשטרת ישראל שמתנגדים ליציאתו לחופשות. נטען כי אסירים אינם מחזיקים בזכות קנויה לצאת לחופשות הגם כשמדובר בחופשה מטעמים מיוחדים. לגורם המוסמך אצל המשיב שיקול דעת רחב בהקשר זה. בפקודת נציבות בתי הסוהר מס' 04.40.00 "חופשות אסירים" שורטטו תנאי הסף ואמות המידה למתן חופשה מיוחדת, ביניהם תפקוד חיובי של האסיר והעדר מידע הקושר אותו למעורבות שלילית, וכן השתתפות במסגרת טיפולית במידה שהוגדר כמתאים לטיפול והוצעה לו מסגרת טיפולית. כמו כן, בעת שקילת בקשה לאישור חופשה על המשיב להביא בחשבון גם את מידת הסכנה הנשקפת לציבור או לאסיר במהלך החופשה. לכן יש לקבל את עמדת הגורמים הרלוונטיים. סעיף 7 לפקודת החופשות קובע כי עצורים אינם זכאים לצאת לחופשות כלל, לרבות לחופשה מטעמים מיוחדים. לכן, ומשמדובר במי שמוחזק גם בסטאטוס עצור עד תום ההליכים, בכל הנוגע לשחרורו ממעצר אין למשיב את הסמכות להורות על הוצאתו לחופשה. בקשת האסיר לשחרור זמני ממעצר שהוגשה במסגרת תיק המעצר נדחתה ביום 07.07.24, בין היתר נוכח הערכת הסיכון שעלתה מתסקיר שירות המבחן, אשר ציינה כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת גבולות החוק, לצד קושי בעמידה מול סייגי שחרור. כן מפנה המשיב להתנגדות גורמי הטיפול ליציאת האסיר לחופשה מטעמים מיוחדים. מהתייחסות ר' תחום טיפול ושיקום בכלא דמון עולה כי מדובר באסיר רצידיביסט אשר חי חיים שוליים משנות העשרה לחייו, ריצה מספר מאסרים קודמים בגין עבירות אלימות חוזרות ונשנות. לאסיר רקע התמכרותי לאלכוהול, סמים והתמכרות להימורים. האסיר זקוק לטיפול בהתמכרויות, אלימות ומרמה אך עד כה לא שולב בהליך טיפולי. מאסריו מתאפיינים בהתנהגות לא יציבה ועד היום נרשמו לחובתו 17 דוחות משמעתיים. כמו כן, ביום 30.06.24 הוגדר כפרופיל אלמ"ב ונפתח נוהל אלמ"ב בעניינו ובתאריך 8.7.24 התקיימה ועדת מסוכנות פנימית בכלא אשר התרשמה מרמת מסוכנות גבוהה ולא המליצה על יציאתו לחופשה. עוד נטען כי בחתונת אחותו קיימת סבירות גבוהה כי יהיו משקאות אלכוהוליים וסביבה זו מהווה גורם סיכון משמעותי. לכן מתנגדים גורמי הטיפול להוצאתו לחופשה מיוחדת לחתונת אחותו. נטען כי עמדת גורמי הטיפול מקבלת משנה תוקף נוכח חו"ד שירות המבחן אשר קבעה כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת גבולות החוק. נטען כי מעמדת גורמי המודיעין עולה כי מדובר באסיר המוגדר טעון הגנה לאור סכסוכים רבים. בנוסף לאסיר חמ"ן שלילי בדבר מעורבות שלילית וכוונות שליליות, מידע המשליך באופן ישיר על התנגדות גורמי המודיעין להוצאתו לחופשה. כמו כן, בשל היות האסיר מסווג בקטגוריה א' עמדת משטרת ישראל הכרחית. מעמדת המשטרה עולה כי מדובר באסיר בעל רקע עשיר של עבירות מרמה אשר גם מוחזק בסטאטוס עצור עד תום ההליכים בחשד לביצוע עבירות מרמה וקיים חשש לשיבוש מהלכי משפט והימלטות מהדין. לכן משטרת ישראל מתנגדת להוצאתו לחופשה המבוקשת. המשיב מדגיש כי ניתן לבחון אפשרות למתן שיחה חזותית עם בני המשפחה במסגרתה יוכל לצפות בחלק מהאירוע ומדובר בחלופה מידתית וראויה במקרה זה.

המשיבה טוענת כי מהטעמים של החלטת בימ"ש קמא אין מקום לקבל את הערר ולא נפל בהחלטה פגם המצדיק התערבות.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי אין מקום לקבל את העתירה ו/או את הערר שכן לא נפל פגם המצדיק את התערבות בית המשפט בהחלטת המשיב או בהחלטת בימ"ש קמא.

בכל הנוגע להחלטת בימ"ש קמא, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטה שניתנה על בסיס הנתונים והשיקולים המתיחסים ונוגעים בעניינו של העצור. בימ"ש קמא הפנה לתסקיר המעצר ממנו עולה כי שירות המבחן סבור שקיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת גבולות החוק לצד קושי בעמידה מול סייגי שחרור. כפי שקבע בימ"ש קמא, קביעה זו אינה מאפשרת לבית המשפט להורות על השחרור כאשר המבקש מצוי במעצר עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו. כן צוין כי אף אם הייתה ניתנת הוראה על מעצרו של המבקש בפיקוח אלקטרוני, הרי שגם אז האירוע שעומד בבסיס הבקשה אינו עומד בתנאים שקבועים בהוראות החוק לגבי שחרור מהמעצר בפיקוח אלקטרוני. נוכח הטעמים הללו, אשר עומדים בבסיס החלטת בימ"ש קמא, אין מקום לקבל את הערר. כאמור, מתסקיר שירות המבחן עולה כי מהעורר נשקפת **רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת גבולות** לצד קושי בעמידה מול סייגי השחרור. מדובר בעורר בעל רקע התמכרותי כאשר מדובר באירוע שבו סביר להניח שיוגשו משקאות אלכוהוליים וקיים חשש שהעורר יתפתה לשתות אלכוהול, דבר שיגביר את מסוכנותו. בכל הנוגע לטענת העורר בדבר בקשת המדינה להורות על מעצר עד תום ההליכים בפיקוח אלקטרוני, הרי שעניין זה לא יצא לפועל והעורר אינו נמצא במעצר בפיקוח אלקטרוני וכפי שצוין בימ"ש קמא, גם אם היה נמצא במעצר בפיקוח אלקטרוני, האירוע שבנדון אינו עומד בתנאים לשחרור מהמעצר בפיקוח אלקטרוני ובנסיבות העניין אין סיבה להתערב בהחלטתו של בימ"ש קמא.

כך גם בכל הנוגע לעתירת האסיר שדינה להידחות. כאמור, הן שירות המבחן והן הגורמים הטיפוליים ככלא סבורים כי נשקפת מהאסיר רמת מסוכנות גבוהה. לכן בהעדר טיפול מתאים גורמי הטיפול אינם סבורים כי יש להוציאו לחופשה מיוחדת לחתונת אחותו.

כמו כן, כפי שהובהר על ידי המשיב, משטרת ישראל וגורמי המודיעין בשב"ס מתנגדים ליציאת העותר לחופשה וזאת לאור חמ"ן שלילי עדכני ורלוונטי בדבר מעורבות שלילית וסכסוכים. לכן לא הומלץ על יציאתו לחופשה, בהעדר אפשרות לאיין את המסוכנות באמצעות תנאים מגבילים. מעיון בדוחות הידיעה שהועברו לעיוני, ידיעה מס' 4760603, ידיעה מס' 4734102 וידיעה מס' 4726965, עולה כי קיימים מידעים עדכניים ורלוונטיים המצביעים על מעורבות שלילית וסכסוכים ועל מסוכנות ולכן אין סיבה להתערב בהחלטת המשיב.

יציאה לחופשה, ובכלל זאת חופשה מיוחדת לרגל אירוע משפחתי, אינה זכות קנויה לאסיר, והחלטה בעניין זה נתונה לשיקול דעתו של הגורם המוסמך אצל המשיב [רע"ב 4205/22 יוסף קובודי נ']

מדינת ישראל (22.06.2022). כמו כן, אין זו דרכו של בית המשפט להתערב בהחלטות הנוגעות ליציאתו של אסיר לחופשה אלא במקרים חריגים, ובהקשר זה לא יחליף בית המשפט את שיקול דעתו של שב"ס בשיקול דעתו שלו [רע"ב 8174/21 שרון רווח נ' שירות בתי הסוהר (29.11.2021); רע"ב 9/12 פלוני נ' מדינת ישראל (4.4.2012)]. המשיב אחראי לביטחונם של הסוהרים ושל האסירים ולביטחון הציבור ולכן הינו רשאי לשקול שיקולים של מסוכנות הנשקפת מהאסיר ומסוכנות הנשקפת לאסיר ולסובבים אותו בעת שקילת בקשה ליציאה לחופשה.

כאמור, יציאה לחופשה אינה זכות קנויה לאסיר וההחלטה אם לאשר חופשה כזו, גם חופשה מיוחדת לרגל אירוע משפחתי, נתונה לשיקול דעתם של הגורמים המוסמכים לכך בשב"ס, כאשר במסגרת שיקול הדעת עשויים לבוא, בין היתר, שיקולים של ביטחון הציבור, ביטחון האסיר עצמו וכן היבטים מערכתיים שונים הקשורים בהיקף המשאבים וביכולת ההיערכות של רשויות שב"ס, על מערכות האבטחה הנתונות להם [רע"ב 4205/22 הנ"ל; רע"ב 844/07 רביזדה נ' שרות בתי הסוהר (29.01.2007)].

לאור המפורט לעיל, ולאור המידע שהוצג בעניינו של האסיר, נראה כי במקרה זה ערך המשיב את האיזונים הדרושים ושקל את השיקולים הרלוונטיים, ביניהם מסוכנות הנשקפת מהעותר ולעותר ולסובבים אותו בעת יציאה לחופשה, שמירה על הסדר והמשמעת בבית הסוהר וביטחון הציבור וכן היבטים מערכתיים שונים ויכולת ההיערכות של רשויות שב"ס. על כן, לאור המידעים שהוצגו לביהמ"ש, נראה כי לא נפל בהחלטת המשיב פגם המצדיק התערבות. אשר על כן, לאור כל המפורט לעיל, יש לדחות את העתירה שכן לא נפל בהחלטת המשיב פגם המצדיק התערבות.

כפי שציין המשיב, קיימת אפשרות שהאסיר ישתתף באירוע באמצעות היוועדות חזותית והמשיב מתבקש לבחון את האפשרות, ככל שהעותר/מערער יבקש, ולאפשר את הביצוע במידת האפשר.

בכפוף לאמור לעיל - הן העתירה והן הערר נדחים.

המזכירות תעביר החלטה לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס וכן לתיק המ"ת בבית משפט קמא.

ניתן היום, ט' תמוז תשפ"ד, 15
יולי 2024, בהעדר הצדדים.

רון שפירא, נשיא